

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

Затверджено
на засіданні кафедри економіки, менеджменту та адміністрування
протокол №1а від 27 серпня 2026 р.
в.о. завідувачки кафедри

_____ (Петренко В.С.)

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ /ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ОК 5. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ТА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Освітня програма Публічне управління та адміністрування
Спеціальність D4 Публічне управління та адміністрування
Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Херсон, Івано-Франківськ 2026

Назва навчальної дисципліни / освітнього компонента	ОК 5. Державна політика та політика національної безпеки
Викладач	Мохненко Андрій Сергійович. доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, менеджменту та адміністрування https://orcid.org/0000-0001-6981-2283
Посилання на сайт	https://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=7581
Контактний телефон	+380505147189
E-mail викладача	mohnenko@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Вівторок, 14:00-15:00, https://ksu-ks-ua.zoom.us/j/5040777589?pwd=ZXRLK2pBYnR5bG5veCtXMFhHc1Bndz09

1. Анотація курсу.

Навчальна дисципліна спрямована на вивчення теоретико-методологічних основ та практичних аспектів формування і реалізації державної політики у сфері національної безпеки. У межах курсу розглядаються сутність, мета, принципи, функції та механізми державної політики із забезпечення національних інтересів, а також структура й особливості функціонування системи національної безпеки держави.

Особлива увага приділяється дослідженню політичної, воєнної, економічної, соціальної, екологічної, інформаційної та етнополітичної безпеки, визначенню внутрішніх і зовнішніх загроз, аналізу механізмів державного реагування на них та оцінюванню ефективності управлінських рішень у безпековій сфері. Розглядаються роль Стратегії національної безпеки України, система стратегічного планування, діяльність органів державної влади та взаємодія суб'єктів забезпечення національної безпеки.

Важливою складовою дисципліни є аналіз зовнішньої політики України у сфері національної безпеки, міжнародного досвіду формування безпекової політики та сучасних підходів до забезпечення стійкості держави в умовах трансформації безпекового середовища. Вивчення курсу спрямоване на формування у здобувачів освіти системного розуміння державної політики у сфері національної безпеки, розвиток здатності аналізувати безпекові загрози й ризики, оцінювати стратегічні документи та обґрунтовувати напрями вдосконалення державної політики щодо захисту національних інтересів України.

2. Мета та завдання курсу.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти системного розуміння теоретико-методологічних засад,

принципів, механізмів та інструментів формування і реалізації державної політики у сфері національної безпеки, а також набуття здатності аналізувати сучасні внутрішні й зовнішні загрози національним інтересам України та обґрунтовувати ефективні управлінські рішення щодо їх попередження, мінімізації й нейтралізації.

Дисципліна спрямована на формування знань щодо структури та функціонування системи національної безпеки, стратегічного планування і державного регулювання у безпековій сфері, особливостей забезпечення політичної, воєнної, економічної, соціальної, екологічної, інформаційної та етнополітичної безпеки, а також ролі зовнішньої політики та міжнародного співробітництва у захисті національних інтересів України.

Вивчення дисципліни має забезпечити розвиток здатності критично оцінювати безпекове середовище, ідентифікувати загрози, ризики та виклики, аналізувати стратегічні й нормативно-правові документи, оцінювати результативність державної політики та визначати перспективні напрями вдосконалення механізмів забезпечення національної безпеки України.

Завдання:

- формування системного розуміння сутності, змісту, принципів і закономірностей формування та реалізації державної політики у сфері національної безпеки;
- засвоєння теоретико-методологічних засад дослідження державної політики та сучасних підходів до забезпечення національної безпеки;
- вивчення національних інтересів, загроз, викликів і ризиків як основних детермінант формування безпекової політики держави;
- опанування змісту, структури, функцій та механізмів функціонування системи забезпечення національної безпеки;
- формування навичок аналізу стратегічних і нормативно-правових документів у сфері національної безпеки та визначення їх місця в системі державного стратегічного планування;
- дослідження особливостей формування та реалізації державної політики у сферах політичної, воєнної, економічної, соціальної, екологічної, інформаційної та етнополітичної безпеки;
- вивчення повноважень, функцій і механізмів взаємодії органів державної влади та інших суб'єктів забезпечення національної безпеки;
- набуття вміння ідентифікувати та оцінювати внутрішні й зовнішні загрози національним інтересам держави, визначати їх можливі наслідки та напрями державного реагування;
- формування здатності оцінювати ефективність державної політики у сфері національної безпеки та обґрунтовувати

управлінські рішення щодо її вдосконалення;

- дослідження ролі зовнішньої політики України та міжнародного співробітництва у забезпеченні національної безпеки;
- ознайомлення із зарубіжним досвідом формування й реалізації безпекової політики та визначення можливостей його використання в Україні;
- розвиток аналітичного, критичного та стратегічного мислення, необхідного для прийняття обґрунтованих управлінських рішень в умовах невизначеності, кризових явищ і трансформації сучасного безпекового середовища.

3. Програмні компетентності та результати навчання.

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності (СК)

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв’язувати конфлікти.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об’єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

- СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.
- СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
- СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Програмні результати навчання (ПР)

- РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.
- РН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.
- РН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.
- РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.
- РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік.

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
Денна форма навчання			
4/120	20	20	80
Заочна форма навчання			
4/120	10	8	102

5. Ознаки курсу.

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
2026-2027	1	D4 Публічне управління та адміністрування	I	Обов'язковий

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання.

Програмне забезпечення в освітньому процесі Херсонського державного університету є основним інструментом для підвищення ефективності навчання та сприяння розвитку компетенцій здобувачів. В вузі використовується:

1. Програмне забезпечення для управління навчальним процесом - KSU 24 дана система дозволяє викладачам та адміністраторам керувати всіма аспектами навчального процесу, від розкладів до звітності.
2. Програмне забезпечення для взаємодії зі здобувачами - це системи для онлайн-обміну інформації між вчителями та студентами, для роботи в групах, чатах та форумах. Такі програми, як KSU online, Google Classroom, Zoom та інші, які дозволяють викладачам створювати цифрові класні кімнати та спілкуватися зі студентами в режимі реального часу.
3. Програмне забезпечення для створення та редагування навчальних матеріалів: найчастіше використовується для створення презентацій, відео-уроків, інтерактивних вправ та тестів. Наприклад, такі програми, як PowerPoint, Prezi, Camtasia Studio, Articulate Storyline та інші.
4. Програмне забезпечення для аналізу та оцінки навчальних досягнень, які дозволяють викладачам відстежувати прогрес здобувачів та виконувати оцінку їх досягнень. Такі програми, як Unichек, StrikePlagiarism та інші, які дозволяють викладачам перевіряти на плагіат роботи абітурієнтів, аналізувати їх письмові завдання, оцінювати їх за кращими критеріями та робити висновки про їхні можливості.

5. Програмне забезпечення для навчання за допомогою штучного інтелекту

Назва	Напрямок застосування
ChatGPT	Чат-бот, генератор текстів
Synthesia	Створення відео на основі опису обраних параметрів.
Looka	Штучний інтелект для створення логотипів
Writesonic	Інструмент копірайтингу котрий може створити унікальний маркетинговий контент (бізнес-план, рекламні оголошення, описи продуктів, пости в блог)
Gamma	Штучний інтелект для створення презентацій та веб-сторінок
Bing	Штучний інтелект чат бота в Bing з підтримкою GPT-4 для широкої аудиторії.

Мультимедійне обладнання - це технічне забезпечення, яке дозволяє відтворювати, записувати та обробляти зображення, звук і відео в різних форматах. Це може бути використано в навчальному процесі для підвищення його ефективності та інтерактивності.

Основними компонентами мультимедійного обладнання є:

1. Проектори – використовують для відображення зображення та відео на великих екранах, що дозволяє викладачам і студентам демонструвати презентації, відеоматеріали та інші матеріали на великих екранах.
2. Екран – забезпечує чітке та якісне відображення зображення та відео на проекторі. Він може бути змонтований на стіні або на спеціальному стенді.
3. Комп'ютери – є важливою частиною мультимедійного обладнання, тому вони не можуть запустити програмне забезпечення для створення, редагування та відтворення зображень, звуку та відео.
4. Веб-камери та мікрофони: це дозволяє викладачам проводити онлайн-уроки та взаємодіяти зі студентами дистанційно.
5. Усі ці компоненти інтегровані в сучасний навчальний процес, забезпечуючи інтерактивність та ефективність навчання здобувачів.

7. Політика курсу.

При організації освітнього процесу в Херсонському державному університеті здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до:

- Положення про самостійну роботу студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>) ;
- Положення про організацію освітнього процесу (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>) ;
- Положення про академічну доброчесність (<http://www.kspu.edu/Information/Academicintegrity.aspx>) ;
- Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>);
- Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХДУ (наказ №803-Д від 07.09.2020) <http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/QAssurance.aspx>
- Норми використання штучного інтелекту в навчанні, викладанні й дослідженнях у Херсонському державному університеті (наказ 281-Д від 29 червня 2023 року) <https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx?id=00653012-555c-46b2-bb64-05ba9bf26773>

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здійснюється відповідно до «Порядку визнання у Херсонському державному університеті. результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» www.kspu.edu > Legislation > educationalprocessdocs

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу; використовувати штучний інтелект у навчанні в таких видах діяльності: – виконуючи контрольні заходи (поточного, тематичного, підсумкового контролю, зокрема під час заліково-екзаменаційної сесії); під час написання есею на задану тематику (есе повинно містити власні враження, обґрунтування та міркування з конкретного приводу чи питання. Для здобувачів це самостійна творча робота аналітичного, оповідального, описового, рефлексивного, критичного характеру, тому згенерований ШІ текст, що не містить власних міркувань, аналізу і критики, не може бути представлений як авторське есе); виконуючи розрахункові завдання (генеративні платформи загального призначення можуть виконувати (на поточному етапі розвитку) прості обчислення на рівні арифметичних дій та не складних перетворень, тому розв'язування задач та виконання розрахункових робіт буде

містити логічні помилки, суперечності.

8. Передумови вивчення курсу.

Передумовами вивчення освітнього компонента «ОК 3. Державна політика та політика національної безпеки» є знання та компетентності, сформовані під час опанування таких освітніх компонентів:

- Теорія та історія публічного управління та адміністрування;
- Державне управління та державна політика;
- Правові засади публічного управління та адміністрування;
- Політологія;
- Економічна теорія;
- Публічне управління та адміністрування;
- Стратегічне управління;
- Основи національної безпеки.

9. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план	Форма навчального заняття, кількість годин (аудиторної та самостійної роботи) (Денна форма навчання/заочна форма навчання)	Список рекомендованих джерел	Завдання	Максимальна кількість балів	
					Синхронний режим	Асинхронний режим
Змістовий модуль 1. Теоретико-інституційні засади формування та реалізації державної політики						
Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule	ТЕМА 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ. Теоретичні засади аналізу державної політики у сфері національної безпеки. Мета і зміст державної політики із забезпечення національної безпеки. Концептуальні засади формування національної безпеки держави. Роль і значення Стратегії національної безпеки. Система забезпечення національної безпеки: мета, структура, функції.	Лекція, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Лекція, 7 год. (2 год. ауд./5 год. самос.)	1, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 21, 23, 25, 28, 29, 39	Опрацювання теми	-	-
Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule		Семінар, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Семінар, 7 год. (2 год. ауд./ 5 год. самос.)		- тестування -практична робота - опрацювання теми *Неформальна освіта - 1,2	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1
Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule	ТЕМА 2. ПОЛІТИЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ. Політична безпека України як наукова і практична проблема державного управління. Завдання і функції держави з забезпечення політичної безпеки. Організація системи забезпечення політичної безпеки країни. Державне регулювання національної політичної безпеки. Посилення політичної безпеки у контексті внутрішніх і	Лекція, 6 год. (2 год. ауд./4 год. самос.) / Лекція, 5 год. (5 год. самос.)	1, 3, 5, 8, 9, 11, 21, 23, 25, 26, 29, 34, 39	Опрацювання теми	-	-

Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule	зовнішніх загроз. Перспективи розвитку та міжнародний досвід забезпечення політичної безпеки України.	Семінар, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Семінар 5 год. (5 год. самос.)		- тестування -практична робота - опрацювання теми *Неформальна освіта - 1,2	<u>5 БАЛІВ</u>	<u>5 БАЛІВ</u>
Тиждень <u>Б</u> Академічних годин <u>2год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule	ТЕМА 3. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ. Воєнна безпека як об'єкт державної політики. Компоненти системи воєнної безпеки. Основні завдання державної політики у сфері воєнної безпеки. Процес реалізації державної політики щодо забезпечення воєнної безпеки. Формування нової воєнної доктрини України.	Лекція, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Лекція, 7 год. (2 год. ауд./ 5 год. самос.)	2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 23, 26, 29, 32, 34, 39.	Опрацювання теми	-	-
Тиждень <u>Б</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule		Семінар, 5 год. (2 год. ауд./ 3 год. самос.) / Семінар, 7 год., (2 год. ауд./5 год. самос.)		- тестування -практична робота - опрацювання теми *Неформальна освіта - 3,6	<u>5 БАЛІВ</u>	<u>5 БАЛІВ</u>
Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год</u> https://kspu.edu /Education/She dule	ТЕМА 4. ПОЛІТИКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ЗМІСТ І НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. Сутність економічної безпеки держави в структурі національної безпеки. Економічна безпека як об'єкт державної політики. Система економічної безпеки держави. Державна політика із забезпечення економічної безпеки: позитивні зрушення, проблеми та шляхи їх вирішення. Процес удосконалення державної політики	Лекція, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Лекція, 7 год. (2 год. ауд./ 5 год. самос.)	1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 21, 22, 23, 31, 33, 34, 39	Опрацювання теми	-	-

Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule	щодо забезпечення економічної безпеки України.	Семінар, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Семінар, 7 год. (2 год. ауд./5 год. самос.)		- тестування -практична робота - опрацювання теми *Неформальна освіта -1	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1
Змістовий модуль 2. Державна політика у сфері національної безпеки та механізми її реалізації						
Тиждень <u>Б</u> Академічних годин <u>2 год</u> https://kspu.edu /Education/She dule	ТЕМА 5. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ. Соціальна компонента національної безпеки: структурно-інституціональний аналіз. Мета, функції, принципи та інструменти державної політики щодо забезпечення соціальної безпеки. Особливості здійснення державної політики стосовно соціальної безпеки. Загрози в забезпеченні соціальної безпеки: їх попередження та усунення. Нова парадигма державної політики щодо соціальної безпеки України.	Лекція, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Лекція, 7 год. (2 год. ауд./ 5 год. самос.)	3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 23, 26, 30, 32, 37.	Опрацювання теми	-	-
Тиждень <u>Б</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule		Семінар, 6 год. (2 год. ауд./4 год. самос.) / Семінар, 7 год. (2 год. ауд./ 5 год. самос.)		- тестування -практична робота - опрацювання теми *Неформальна освіта - 3,5,6	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1
Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год</u> https://kspu.edu /Education/She dule	ТЕМА 6. РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ. Екологічна безпека в структурі національної безпеки. Система забезпечення екологічної безпеки України. Нормативно-регулятивні основи державної політики щодо реалізації екологічної безпеки. Основні напрями державної політики у сфері забезпечення екологічної	Лекція, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Лекція, 5 год. (5 год. самос.)	1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 21, 23, 25, 27, 28, 29, 33, 34, 39	Опрацювання теми	-	-

Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule	безпеки. Розроблення сучасної доктрини екологічної безпеки України.	Семінар, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Семінар, 5 год. (5 год. самос.)		- тестування -практична робота - опрацювання теми *Неформальна освіта - 3,5,7	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1
Тиждень <u>Б</u> Академічних годин <u>2 год</u> https://kspu.edu /Education/She dule	ТЕМА 7. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ. Інформаційна безпека як невід’ємна складова національної безпеки. Правові основи державної політики із забезпечення інформаційної безпеки. Основні напрямки політики інформаційної безпеки. Технологія виявлення загроз інформаційній безпеці та механізми їх попередження й усунення. Сучасні критерії державної політики в процесі реалізації інформаційної безпеки та шляхи її удосконалення.	Лекція, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Лекція, 5 год. (5 год. самос.)	1, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 23, 27, 28, 37	Опрацювання теми	-	-
Тиждень <u>Б</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule		Семінар, 6 год., (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Семінар, 5 год. (5 год. самос.)		- тестування -практична робота - опрацювання теми *Неформальна освіта - 2,7	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1
Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год</u> https://kspu.edu /Education/She dule	ТЕМА 8. ЕТНОПОЛІТИЧНА БЕЗПЕКА ЯК ВАЖЛИВИЙ ВИМІР НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ. Теоретико-методологічний дискурс щодо розуміння етнополітичної безпеки. Законодавча база регулювання етнополітичної безпеки. Основні напрями державної політики у сфері забезпечення етнополітичної безпеки. Загрози етнополітичній безпеці й перспективи їх	Лекція, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Лекція, 5 год. (5 год. самос.)	1, 5, 8, 9, 10, 11, 14, 18, 21, 24, 26, 27, 33, 39	Опрацювання теми	-	-

Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule	попередження та ліквідації. Модернізація державної політики у контексті забезпечення етнополітичної безпеки	Семінар, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) \ Семінар, 5 год. (5 год. самос.)		- тестування -практична робота - опрацювання теми *Неформальна освіта -8	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1
Тиждень <u>Б</u> Академічних годин <u>2 год</u> https://kspu.edu /Education/She dule	ТЕМА 9. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: ЗАГАЛЬНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ. Національна безпека як об'єкт зовнішньої політики України. Правові засади зовнішньої політики із забезпечення національної безпеки. Основні напрями зовнішньої політики української держави в здійсненні завдань національної безпеки. Виклики та загрози зовнішній політиці України щодо забезпечення національної безпеки та шляхи їх нейтралізації. Трансформація моделі зовнішньої політики у стратегії забезпечення національної безпеки України.	Лекція, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Лекція, 7 год. (2 год. ауд./ 5 год. самос.)	1, 5, 8, 9, 10, 11, 14, 18, 21, 24, 25, 26, 34, 36, 39, 40	Опрацювання теми	-	-
Тиждень <u>Б</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu /Education/She dule		Семінар, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Семінар, 7 год. (2 год. ауд./ 5 год. самос.)		- тестування -практична робота - опрацювання теми *Неформальна освіта - 8,9	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1
Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год</u> https://kspu.edu /Education/She dule	ТЕМА 10. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ. Альтернативні шляхи державної політики щодо забезпечення національної безпеки України. Розробка та реалізація ефективних управлінських рішень з державної політики щодо забезпечення національної безпеки. Удосконалення нормативно-правових засад державної	Лекція, 6 год. (2 год. ауд./ 6 год. самос.) / Лекція, 5 год. (5 год. самос.)	2, 3, 5, 9, 11, 22, 23, 33, 34, 39	Опрацювання теми	-	-

Тиждень <u>А</u> Академічних годин <u>2 год.</u> https://kspu.edu/Education/Schedule	політики із забезпечення національної безпеки. Перспективи інтелектуально-кадрового забезпечення державної політики для вирішення проблем національної безпеки. Підвищення ефективності державної політики щодо формування і розвитку стратегії забезпечення національної безпеки.	Семінар, 6 год. (2 год. ауд./ 4 год. самос.) / Семінар, 5 год. (5 год. самос.)		- тестування -практична робота - опрацювання теми *Неформальна освіта - 10	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1	<u>5 БАЛІВ</u> 2 2 1
---	---	---	--	---	---	---

****Рекомендовані курси неформальної освіти до тем**

№	Рекомендований курс	Платформа
1	«Публічна служба»	Дія.Освіта — Публічна служба
2	«Громадська та політична участь: базовий курс»	Prometheus — Громадська та політична участь
3	«Децентралізація: від патерналізму до відповідального розвитку»	Prometheus — Децентралізація: від патерналізму до відповідального розвитку
4	«Публічна служба»	Дія.Освіта — Публічна служба
5	«Навчання для депутатів місцевих рад об'єднаних територіальних громад»	Prometheus — Навчання для депутатів місцевих рад
6	«Децентралізація в Україні — теорія та практика»	Prometheus — Децентралізація в Україні
7	«Ефективна взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю»	Prometheus — Ефективна взаємодія ОМС з громадськістю
8	«Підготовка та впровадження проектів розвитку громад»	Prometheus — Підготовка та впровадження проектів розвитку громад
9	«Як діяти далі: Державним службовцям про сталий розвиток»	Prometheus — Державним службовцям про сталий розвиток
10	«Антикорупційна робота в ОМС» — доброчесність, антикорупційні механізми та корупційні ризики в діяльності органів місцевого самоврядування	Дія.Освіта — Антикорупційна робота в ОМС

10. Форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувачів здійснюється під час міжсесійного (поточного та атестаційного) та семестрового контролю знань здобувачів, згідно з Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті від 28.08.2024 № 410-Д.

Поточний контроль з дисципліни – це оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти протягом навчального семестру з усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття). Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення здобувача вищої освіти в освоєнні програмного матеріалу дисципліни; спрямований на необхідне корегування самостійної роботи здобувача вищої освіти. Поточний контроль здійснюється лектором.

Критерії оцінювання відповіді на практичному занятті (усна форма контролю)

Здобувач повністю володіє понятійним апаратом курсу; вміє доречно застосовувати термінологію під час проведення дискусії на семінарських заняттях; використовує надбані теоретичні знання при аналізі різних практичних завдань; чітко визначає причинно-наслідкові зв'язки. Висловлює чітко і логічно теоретичні аспекти теми без явних помилок в усному мовленні. Володіє такими загальнонавчальними вміннями як робота з довідковою літературою (реферовані дослідження). Повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю загалом.	1 бал
Здобувач знає програмний матеріал повністю, має практичні навички, але не вміє чітко визначати причинно-наслідкові зв'язки, самостійно мислити, аналізувати теоретичний та практичний матеріал, не підкріплює свої відповіді прикладами. Окремі завдання кожної теми та модульного контролю загалом виконав не повністю.	0,8 балів
Здобувач засвоїв лише окремі теми дисципліни. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.	0,6 балів
Здобувач засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю загалом.	0,4 бали
Здобувач має фрагментарні знання з усього курсу. Не засвоїв тем навчальної програми, не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас з курсу не дає змогу оформити думку. Практичні навички на рівні розпізнавання. Не виконав більшості завдань кожної теми під час модульного контролю загалом.	0,2 бали
Здобувач повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно. Не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав завдання модульного контролю.	0 балів

Критерії оцінювання письмового опитування при асинхронному режимі

Здобувач повністю володіє понятійним апаратом курсу; доречно описує термінологію; використовує надбані теоретичні знання при аналізі різних практичних завдань; чітко визначає причинно-наслідкові зв'язки. Чітко і логічно описані теоретичні аспекти теми без явних помилок. Володіє такими загальнонавчальними вміннями як робота з довідковою літературою (реферовані дослідження). Повністю виконав усі завдання даної теми.	1 бал
---	-------

Здобувач знає програмний матеріал повністю, має практичні навички, але не вміє чітко описати причинно-наслідкові зв'язки, самостійно мислити, аналізувати теоретичний та практичний матеріал, не підкріплює свої відповіді прикладами. Окремі завдання даної теми.	0,8 бали
Здобувач відповів лише на окремі питання, зміст питань теми письмового опитування розкритий не повністю.	0,6 бали
Здобувач фрагментарно відобразив питання з опитування, не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований.	0,4 бали
Здобувач не відповів або відповів не правильно на поставлені питання письмового опитування.	0,2 бали
Здобувач повністю не знає наведеного в опитуванні матеріалу.	0 балів

Критерії оцінювання практичної роботи

Завдання виконане без помилок, усі вимоги дотримано повністю. Рішення добре обґрунтовані, висновки повністю відповідають теоретичним основам. Методичні підходи застосовані правильно та повністю, без недоліків. Знання застосовані повністю правильно, демонстрація вільного володіння матеріалом. Завдання виконане повністю самостійно, оригінальні ідеї та підходи. Робота оформлена відповідно до всіх вимог, чітка структура та логічність подання.	2 бали
Завдання виконане майже без помилок, більшість вимог дотримано повністю. Рішення обґрунтовані теоретично, більшість висновків правильні. Методичні підходи застосовані коректно, незначні недоліки. Знання застосовані практично правильно, незначні неточності. Завдання виконане майже самостійно, мінімальна допомога з боку сторонніх джерел. Оформлення роботи майже відповідає вимогам, незначні неточності.	1,5 бали
Завдання виконане з деякими помилками, але більшість вимог дотримано. Теоретичне обґрунтування є, але з деякими неточностями. Методичні підходи застосовані правильно, але є деякі недоліки. Знання застосовані правильно, але є незначні помилки. Завдання виконане частково самостійно, є залежність від сторонніх джерел. Робота оформлена відповідно до вимог, незначні структурні недоліки	1 бал
Завдання виконане з багатьма помилками, є значні невідповідності вимогам. Часткове обґрунтування рішень, теоретичні знання використовуються некоректно або недостатньо. Використання методичних підходів часткове або з помилками. Знання застосовані з помилками або недостатньо. Завдання виконане з значною допомогою сторонніх джерел, недостатньо оригінальних ідей. Оформлення роботи частково відповідає вимогам, є структурні недоліки	0,5 бали
Завдання виконане частково, багато помилок або невідповідностей. Відсутність теоретичного обґрунтування або некоректне використання теоретичних знань. Методичні підходи не використані або використані некоректно. Не продемонстровано вміння застосовувати отримані знання на практиці. Виконання завдання практично не самостійне, більшість матеріалів не є оригінальними. Оформлення роботи не відповідає вимогам, структура хаотична.	0,2 бали
Здобувач повністю не виконав завдання.	0 балів

Оцінювання тестових завдань

Кількість відповідей	Бали
Від 90-100% правильних відповідей	1
Від 74-89% правильних відповідей	0,8
Від 60-73% правильних відповідей	0,6
Від 35-59% правильних відповідей	0,4
Від 1-34% правильних відповідей	0,2

При поточному контролі для дистанційної форми навчання з урахуванням асинхронного режиму (у разі відсутності інтернетзв'язку) оцінюються наступні результати:

- відповіді під час занять в дистанційному режимі (на форумах, чатах, Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Skype тощо);
- результати виконання і захисту завдань самостійної роботи здобувача;
- результати виконання і захисту інших видів робіт, передбачених силабусом.

Оцінювання результатів навчання після вивчення освітніх компонент/навчальних дисциплін (семестровий (підсумковий) контроль згідно п.3.1. Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті від 28.08.2024 № 410-Д.

Оцінювання результатів навчання, отриманих здобувачем під час вивчення навчальної дисципліни/ освітньої компоненти, формою підсумкового контролю якої є екзамен, здійснюється на основі виконання всіх видів навчальної діяльності (робіт), поточної успішності та підсумкового контролю. Загальна оцінка складається: - 50 балів - поточне оцінювання (результати виконання всіх обов'язкових видів робіт); - 50 балів - результати підсумкового контролю. В умовах дистанційної форми навчання, підсумкова оцінка обумовлюється засвоєнням здобувачем теоретичного та практичного матеріалу за семестр, що проводиться у режимі онлайн з використанням платформ (програмного забезпечення) для проведення відеоконференцій (Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Skype тощо). У разі спілкування в асинхронному режимі (відсутність інтернетзв'язку), учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі.

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування освітньої компоненти/навчальної дисципліни, формою семестрового контролю якої є залік

№	Види навчальної діяльності (робіт)	Модуль 1.		Модуль 2.		Сума балів	
		Синхронний режим	Асинхронний режим	Асинхронний режим	Синхронний режим	Асинхронний режим	Синхронний режим
1.	Аудиторна робота						
	- тестування	10	10	10	10	20	20

	- практичні (лабораторні) роботи	10	10	10	10	20	20
	- усне опитування (опрацювання теми)	5	5	5	5	10	10
	- письмове опитування						
2.	Самостійна робота						
3.	Неформальна/ інформальна освіта						
	Поточне оцінювання (разом)	25	25	25	25	50	50
	Підсумковий контроль					50	50
	Разом балів					100	100
1	- участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах; - підготовка наукової статті, наукової роботи на конкурс; - тощо					max 10	max 10

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Ситник Г. П., Орел М. Г. Публічне управління у сфері національної безпеки : підручник / за заг. ред. Г. П. Ситника. Київ : Видавець Кравченко Я. О., 2020. 360 с.
2. Ситник Г. П., Неліпа Д. В., Орел М. Г. Зовнішня політика та національна безпека : посібник / за ред. Г. П. Ситника. Київ : Видавець Кравченко Я. О., 2021. 244 с.
3. Ситник Г. П., Орел М. Г. Основи стратегічного планування національної безпеки : посібник / за ред. Г. П. Ситника. Київ : Видавець Кравченко Я. О., 2021. 224 с.
4. Шипілова Л. М. Стратегічне планування у сфері національної безпеки : курс лекцій. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2023. 143 с.
5. Криштанович М. Ф., Пушак Я. Я., Флейчук М. І., Франчук В. І. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення : монографія. Львів : Сполом, 2020. 418 с.
6. Публічне управління та адміністрування у сфері національної безпеки: (системні, політичні та економічні аспекти) : словник-довідник / уклад.: С. П. Завгородня, М. Г. Орел, Г. П. Ситник ; за заг. ред. Д. В. Неліпи, Є. О. Романенка, Г. П. Ситника. Київ : Видавець Кравченко Я. О., 2020. 380 с.
7. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. Київ : НІСД, 2022. 532 с.
8. Ситник Г. П. Конкурентоспроможність держави та національна безпека : курс лекцій. Київ : ТОВ «САК Лтд.», 2023. 86 с.
9. Ситник Г. П. Організаційно-правове засади забезпечення воєнної безпеки України : курс лекцій. Київ : ТОВ «САК Лтд.», 2023. 112 с.
10. Ситник Г. П. Сучасні проблеми розвитку теорії національної безпеки : курс лекцій. Київ : ТОВ «САК Лтд.», 2023. 136 с.
11. Якобчук В. П. та ін. Публічне управління та адміністрування : навч. посібник / за заг. ред. В. П. Якобчук. Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. 476 с.
12. Баштанник В. В., Новак А. В., Рагімов Ф. В., Бородин Є. І. та ін. Право в публічному управлінні : навчальний посібник. Херсон : Олді-Плюс, 2020. 406 с.
13. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування : посібник. Мелітополь : ТОВ «Колор

Принт», 2020. 204 с.

14. Політична система України: конституційна модель та політичні практики : монографія / за ред. Г. І. Зеленько. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с.
15. Деміхов О. І., Дегтьорова І. О. Стратегічне управління та управління змінами : конспект лекцій. Київ : ННІМП УМО, 2023. 128 с.
16. Кормич Л. І., Краснопольська Т. М. Національна безпека в глобалізаційних умовах : навчально-методичний посібник. Одеса : Фенікс, 2020. 76 с.
17. Науменко А. О., Смігунова О. В., Дудник О. В., Міненко С. І. Сучасні підходи і напрями розвитку публічного управління та адміністрування : підручник / за ред. В. Д. Бакуменка. Харків : Майдан, 2022. 280 с.
18. Трещов М. М., Мунько А. Ю. Сучасні інструменти розвитку громад : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2023. 328 с.
19. Глобалізаційні виклики сучасності : підручник / за заг. ред. Л. Г. Комахи. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2022. 350 с.
20. Ситник Г. П. Воєнно-політичні конфлікти та міжнародна безпека : курс лекцій. Київ : ТОВ «САК Лтд.», 2023. 92 с.

Додаткові

21. Загуменна Ю. О., Сокурєнко В. В. Національна безпека України в умовах воєнного стану: теоретико-правовий аналіз. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2024. № 2. С. 114–138.
22. Ізбаш К. С., Дерев'янкін С. Л. Національна безпека України в умовах воєнного стану: сучасний стан. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. № 1. С. 213–217.
23. Мельникова К.В., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Цифрова інтеграція механізмів електронних петицій у системі електронного врядування територіальних громад. (2026). Серія: Економіка, 31, 45-57.
24. Мохненко А. Казакова А. Conceptual Model of Personnel Management in the Public Sector in the Conditions of Public Administration Reform. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, 2026 №26.
25. Мохненко А., Кравець І. Стратегічні механізми публічного управління розвитком постконфліктних регіонів України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*, 2026. № 3. С. 101-106
26. Мохненко А., Сергієнко М., Гайдичук А. Цифровий маркетинг як інструмент модернізації системи публічного управління та адміністрування. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. Серія: економіка, психологія та управління*, 2026. № 9.

27. Павленко Д. Г., Семенюк Ю. В., Лисецький Ю. М. Національна безпека: поняття, складники, чинники впливу. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2021. № 3. С. 102–107.
28. Петренко В. С., Карнаушенко А. С., Мельникова К. В. (2025). Інвестиційні моделі для підтримки циклічної трансформації деокупованих територій. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: Економіка та управління*, (19).
29. Williams P. D., McDonald M. (eds.). *Security Studies: An Introduction*. 4th ed. London ; New York : Routledge, 2023. 706 p.
30. Collins A. (ed.). *Contemporary Security Studies*. 6th ed. Oxford : Oxford University Press, 2022. 524 p.
31. Snow D. M. *National Security*. 7th ed. New York : Routledge, 2019. 408 p.
- Reveron D. S., Mahoney-Norris K. A. *Human and National Security: Understanding Transnational Challenges*. 2nd ed. New York : Routledge, 2019. 250 p.

Інтернет-ресурси

32. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> (дата звернення: 07.08.2026).
33. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України» : Указ Президента України від 25.03.2021 № 121/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661> (дата звернення: 07.08.2026).
34. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки» : Указ Президента України від 16.02.2022 № 56/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/562022-41377> (дата звернення: 07.08.2026).
35. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII (зі змінами та доповненнями станом на 2025 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення: 07.08.2026).
36. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII (в редакції від 08.01.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19> (дата звернення: 07.08.2026).
37. Огляд національної системи кібербезпеки України 2025 : аналітичне дослідження / Національний координаційний центр кібербезпеки при РНБО України. 2025. URL: https://www.rnbo.gov.ua/files/2026/NATIONAL_CYBER_SCC/kiber_2025.pdf (дата звернення: 07.08.2026).
38. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки : схвалена

Указом Президента України від 27.09.2021 № 487/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4872021-40193> (дата звернення: 07.08.2026).

39. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України» : Указ Президента України від 01.02.2022 № 37. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37/2022> (дата звернення: 07.08.2026).

40. Безпекові угоди для України: як вони захистять нашу країну зараз і в майбутньому. Chas News. 2024. URL: <https://chas.news/current/bezpekovi-ugodi-dlya-ukraini-yak-voni-zahistyat-nashu-krainu-zaraz-i-v-maibutnomu> (дата звернення: 07.08.2026).

41. Рада національної безпеки і оборони України : офіційний вебпортал. URL: <https://www.rnbo.gov.ua> (дата звернення: 07.08.2026).